

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 27–28 (763-764)

2016 m. rugsėjo 24 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

PUSŠIMČIO METŲ ISTORIJA: PASIRENGĘ NAUJIEMS POKYČIAMS

4–5 p.

Rugsėjo 15 d. Vilniaus rajono Avižienių gimnazijos bendruomenė atidarė atnaujintą mokyklos pastatą. „Nors, kol buvo pastatas modernizuojamas, teko dirbti ir mokytis net dviem pamainomis, bet niekas dėl to nesiskundė, o šiandien visi džiaugiasi ir sutvarkyta pastato išore, ir vidumi“ – prieš oficialią dalį pasidžiaugė Vilniaus rajono merė Marija Rekst

Romo Gurklio nuotr.

LIETUVA NUO A IKI Z

Lazdijų kraštas: čia saugu augti ir gera gyventi _____ 6–7 p.

REGIONINĖJE KULTŪROS POLITIKOJE – DEŠIMTYS KLAUSTUKŲ?

Apie Anykščiuose vykusį kasmetinį savivaldybių kultūros administratorių susitikimą _____ 8 p.

PASienio Miestelis, turintis pasaulinę draugiją

Viešnagė Kybartų seniūnijoje su Pasaulio kybartiečių draugijos pirmininku L. Narbučiu _____ 14–15 p.

ŠALČININKIEČIAI PRADĖJO DERLIAUS ŠVENČIŲ MARATONĄ ŠALYJE

_____ 16–17 p.

PUSŠIMČIO METŲ ISTORIJA:

BARBORA GAUDUTĖ

pasirengę naujiems pokyčiams

Vilniaus rajono merė M. Rekst su Švietimo skyriaus vadovais apdovanojo nusipelnčius mokytojus

Rugsėjo 15 d. Vilniaus rajono Avižienių gimnazijos bendruomenė kartu su bičiuliais oficialiai atidarė atnaujintą mokyklos pastatą. „Nors, kol pastatas buvo modernizuojamas, teko dirbti ir mokytis net dviem pamainomis, bet niekas dėl to nesiskundė, o šiandien visi džiaugiasi ir sutvarkyta pastato išore, ir vidumi“, – prieš oficialią dalį pasidžiaugė Vilniaus rajono merė Marija Rekst.

PUSŠIMTIS METŲ ISTORIJS

Mokyklai penkiasdešimt metų sukako 2014 m., bet kokia šventė, kai pastate dirba ne tik pedagogai, bet ir statybininkai. Tad pakvietę svečius pasidžiaugti atnaujintu mokyklos pastatu, avižieniškiai kartu peržvelgė ir jos pusšimčio metų istoriją, pasiekimus. Vieni ryškiausių – mokyklos sportininkų, ypač tinklininkų, pasiekimai, apie kuriuos byloja vestibulyje įrengta ekspozicija. Po vienu stogu dirba tarsi dvi gimnazijos: lenkų ir lietuvių kalbomis. Ir per šventę tiek kalbos, tiek dainos, tiek sveikinimai skambėjo lietuvių ir lenkų kalbomis.

Renginyje buvo pagerbti čia dirbantys mokytojai, tylos minute prisiminti tie, kurie jau amžinybėje...

„Kiekvienos mokyklos istorija susideda iš mažesnių istorijų, kurias rašė ir rašo buvę ir esami mokiniai ir mokytojai, esantys savo mokyklos ir viso rajono ateities kūrėjais. Džiaugiuosi ir didžiuojuosi Avižienių gimnazijos moksleivių pasiekimais, darbščiais ir savo darbą mylinčiais mokytojais“, – kalbėjo merė, linkėdama gimna-

zijai naujų polėkių ir kūrybinės sėkmės ugdant jaunąją kartą, kuriant savo ir rajono aplinką.

„Šiandien galime pasidžiaugti, kad tapome stipresni, turtingesni, išmintingesni, pasirengę naujiems pokyčiams ir nebijantys iššūkių“, – teigė gimnazijos direktorė Valerija Orševska. Atnaujintus mokymosi kabinetus pašventino Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapijos vikaras kunigas Marekas Butkevičius.

INVESTICIJOS Į ATEITĮ

Vilniaus rajono savivaldybė 2013–2015 m. iš Klimato kaitos specialiosios programos, ES struktūrinių fondų, valstybės ir Vilniaus rajono savivaldybės biudžetų Avižienių gimnazijai atnaujinti skyrė 2,1 mln. eurų. „Kartu buvo atnaujinama ir Pagirių gimnazija, – sako rajono merė. – Gražiai sutvarkyta Juodšilių, dvi Rudaminos, Nemenčinės gimnazijos. Pagaliau sutvarkytos ir abi Maišiagalos gimnazijos. Procesą paspartino dviejų prezidentų susitikimas. Maišiagalos seniūnijoje gyveno kunigas monsijoras Juzefas Obrebskis. Nuo 1950 metų jis dirbo Maišiagalos Švč. M. Marijos Ėmimo į

Mokinukų koncertas – 10 balų

dangų parapijoje. Už aktyvų ganytojo darbą kunigas buvo apdovanotas Lenkijos prezidento ordinu „Polonia Restituta“ (1994), Aukšiniu kryžiumi „Už nuopelnus Lenkijai“ (1992). Jam – seniausiam Lietuvos lenkui – 2008 m. buvo įteikta pirmoji Lenko korta. 2001 m. gruodžio 19 d. už nuopelnus Lietuvai ir Vilniaus rajonui Vilniaus rajono savivaldybės taryba suteikė kunigui prelatui Vilniaus rajono garbės piliečio vardą. Jo pasveikinti 2006 m. atvyko anuometinis Lenkijos prezidentas Lechas Kačinskis ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Prezidentų vizitas turėjo įtakos ir spartesniam mokyklos pastato atnaujinimui.“

Iš viso per pastaruosius aštuonerius metus į Vilniaus rajono bendrojo ugdymo įstaigų plėtrą investuota 22 mln. eurų, iš jų 8 mln. eurų Vilniaus rajono savivaldybės biudžeto lėšos.

NAUJI DARŽELIAI

„Šiomet Avižieniuose atidarytas ir naujas vaikų darželis“, – pasidžiaugia Vilniaus rajono merė ir prisimena darželio gimimo istoriją.

Pasak merės, Avižieniuose nuo sovietinių laikų stovėjo pradėtas ir nebaigtas statyti vaikų darželis. Savivaldybė ne sykį bandė jį perimti, bet vis atsirasdavo kažkokių kliūčių. „Net policijos nuovadai pastatas buvo perduotas, kad tik nereiktų jo atiduoti Vilniaus rajono savivaldybei, nors jiems jis buvo visiškai nereikalingas, – darželio istoriją prisimena M. Rekst. – Prieš kelerius metus pas mus lankėsi tuometinės Vyriausybės vadovas Andrius Kubilius. Ir vėl jam užsiminiau apie darželio pastato perdavimą savivaldybei. Kartu su premjeru dalyvavęs buvęs Vilniaus apskrities viršininkas, Švietimo ir mokslo ministerijos Regioninių mokyklų skyriaus vedėjas Jonas Vasiliauskas pareiškė, kad Avižieniuose darželis bus, bet jie patys rūpinsis jo sutvarkymu. Pasakiau, kad man visiškai nesvarbu, kas pastatą sutvarkys, svarbu, kad bus darželis ir sumažės laukiančių eilė. Tik paprašiau, kad viena grupė būtų lenkų kalba. Šį rudenį darbai baigti, nors, jei būtų buvę leista Vilniaus rajono savivaldybei statyti darželį, darbai būtų atlikti gerokai anksčiau. Tiesa, nei manęs, nei Avižienių seniūnijos seniūno į atidarymą niekas nepakvietė, bet juk svarbiausia, kad vaikams pritaikytas pastatas.“

Vilniaus rajono merės teigimu, eilės į rajone esančius vaikų darželius susidaro ir dėl to, kad tėvams už darželį reikia

Mokytojai prisiminė nelengvą trikalbės mokyklos istoriją

Taip dabar atrodo atnaujinta Avižienių gimnazija

Svečius pasitiko užrašas lietuvių ir lenkų kalbomis

mokėti beveik perpus pigiau negu Vilniaus mieste. „Mes dalį išlaidų dengiame iš savivaldybės biudžeto“, – patikina M. Rekst ir pasidžiaugia, kad per pastarąjį dešimtmetį Vilniaus rajone pastatyta dešimt vaikų darželių. Šį rudenį veikia 57 priešmokyklinio ugdymo grupės.

PRIE MOKYKLŲ – STADIONAI

„Rugsėjo 14 d. atidarėme sporto aikštyną prie Buivydžių gimnazijos. Rajono savivaldybė šiam projektui skyrė 30,6 tūkst. eurų – įrengė sporto aikštyno pagrindus ir apšvietimą, o Kūno kultūros ir sporto departamentas skyrė lėšų dirbtinei dangai įrengti. Viso projekto vertė – 57,6 tūkst. eurų“, – sako merė ir primena, kad aikštynų rengimas prie mokyklų prasidėjo prieš kelerius metus. Tada aikštynas buvo įrengtas Kalveliuose.

„Suskaičiavau. Rajone esame įrengę 18 sporto aikštynų. Iš jų du – labai dideli. Kiti kiek mažesni“, – pažymi merė, nes saugant vaikų sveikatą, ugdant sveikos gyvensenos įgūdžius labai svarbus judėjimas, o tam būtina sudaryti sąlygas. Ir sudaryti nuo ankstyvos vaikystės. Tad rajono savivaldybė nemažai dėmesio skiria vaikų žaidimų aikštelėms. Beveik visose seniūnijose pastaraisiais metais įrengta po kelias vaikams patrauklias žaidimų aikšteles.

Į gražaus darželio atidarymą savivaldybės vadovų nepakvietė

LAZDIJŲ KRAŠTAS:

ČIA SAUGU AUGTI IR GERA GYVENTI

Lazdijiečiai didžiuojasi gyvendami tyro gamtos grožio, tyvuliuojančių ežerų mėlio ir ramybės apsuptame krašte. Gražindami ir puoselėdami savo gimtąjį kraštą, tvarkydami gyvenamąją aplinką jie kuria ateitį sau, savo vaikams ir anūkams, kad šie užaugę pasiliktu, o išvykę – sugrįžtu, nes žinotu, kad čia, Lazdijų krašte, jie visada yra laukiami. Čia sudarytos palankios sąlygos verslininkams – tai besikuriančios darbo vietos darbštiems rajono žmonėms. Čia rūpinamasi kiekvienu – jaunu ir senu, mažu ir dideliu, todėl čia – saugu augti ir gera gyventi.

Meras Artūras MARGELIS

Lazdijų rajono savivaldybei vadovauju jau penkta kadencija. Meilė gimtajam kraštui, sukaupta patirtis ir rajono gyventojų išreikštas pasitikėjimas tiesioginiuose mero rinkimuose įpareigoja ir toliau tęsti pradėtus darbus, nuoširdžiai rūpintis mūsų savivaldybės gerove ir darniu klestėjimu.

Kartu su savivaldybės tarybos nariais ir kompetentingais savivaldybės administracijos, kitų savivaldybės įstaigų darbuotojais dirbame vieningai, siekdami pateisinti rajono gyventojų lūkesčius, atsakingai priimdami sprendimus ir spręsdami iškilusias problemas.

Galime pasidžiaugti, kad visose mūsų savivaldybės įstaigose įdiegta ir aktyviai naudojama

moderni elektroninių dokumentų valdymo sistema. Savivaldybės tarybos sprendimai, mero potvarkiai, administracijos direktoriaus įsakymai pasirašomi kvalifikuotu elektroniniu parašu. Susirašinėjimas su institucijomis, įstaigomis taip pat vyksta pasirašant elektroniniu parašu ir siunčiant elektroniniu paštu. Praplėstas elektroninių paslaugų prieinamumas, todėl gyventojai turi puikias galimybes gauti elektronines paslaugas neišėdami iš namų ar darbovietės. Šioje srityje esame viena iš pirmaujančių savivaldybių.

Praėjusiais metais Lazdijų rajono savivaldybės taryboje buvo priimtas principinis sprendimas, mažinantis alkoholio prieinamumą. Dabar per renginius alkoholiniais gėrimais Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje neprekiaujama.

Užtikrinant gyventojų saugumą įsteigta Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba. Mūsų rajonas išskiriamas kaip pavyzdys visai šaliai, kai ugniagesiai savanoriai sėkmingai įtraukiami į veiklą.

Viena iš prioritetinių mūsų veiklų – bendruomeniškumo ugdymas ir skatinimas. Daug dėmesio skiriama veiklioms vietos bendruomenėms, savivaldybė nuolat remia ir palaiko bendruomenių steigimąsi ir dalyvavimą projektinėje veikloje. 2015 metais iš savivaldybės biudžeto bendruomenių projektams skirta 118,5 tūkst. eurų. Gavusios savivaldybės paramą nevyriausybinės organizacijos įgyvendino 70 projektų.

Vienas pagrindinių projektų įgyvendinimo šaltinių yra Europos Sąjungos lėšos. Savivaldybėje dirbančių kompetentingų specialistų dėka Lazdijų rajono savivaldybė 2015 metais įgyvendino 23 investicinius projektus, kurių vertė daugiau nei 15,8 mln. eurų, taip pat tęsė 12 projektų, kurių vertė daugiau nei 11,2 mln. eurų.

Įgyvendinant vieną iš projektų buvo atnaujintas VšĮ Lazdijų sporto centro lauko sporto aikštynas. Šis naujas, moderniai įrengtas aikštynas naudingas ne tik Sporto centro auklėtiniais, bet ir miesto, rajono jaunuoliams ir vyresnio amžiaus gyventojams. Panaudojant įvairių projektų lėšas sutvarkyti daugelio mokyklų stadionai, modernizuoti pastatai, atidaryta naujoji Lazdijų rajono savivaldybės Kapčiamiesčio ugniagesių komandos gaisrinė, įrengtas ir sutvarkytas VšĮ Lazdijų socialinių paslaugų centro Dienos socialinės globos padalinys, atnaujinta Etnografinė Prano Dzūko sodyba, Kultūros namų pastatai, atidarytas naujas visuomenės kultūros centras Avižieniuose.

Džiugu, kad mano darbo pastangos buvo pastebėtos ir įvertintos šalies mastu. Praėjusiais metais Lietuvos kultūros centrų asociacijos apdovanojimuose „Aukštinis feniksas“ tapau apdovanojimo „Metų kultūros politikas“ laureatu.

Ne vienus metus mano iniciatyva organizuojami tradiciniai Mero pusryčiai gabiausiems rajono savivaldybės mokiniams, už pasiektą aukščiausią brandos egzaminų įvertinimą – 100 balų – per išleistuvių iškilmes apdovanoju rajono moksleivius ir juos paruošusius mokytojus solidžiomis piniginiėmis premijomis. Iš savivaldybės biudžeto finansuojamos naudingos jaunimo išvykos, organizuojama Veiksma diena. Įgyvendintas jaunimo garantijų iniciatyvos projektas „Atrask save“, suteiktos patalpos savivaldybės administracijos pastate moksleivių veikloms.

Apie gimtojo krašto žmonių lūkesčius ir iškilusias problemas sužinau ne tik bendraudamas su gyventojais akis į akį, bet ir išklausydamas jų paliktus pranešimus mano iniciatyva įsteigtoje nemokamoje anoniminėje Lazdijų rajono savivaldybės telefono linijoje „Informuok mera“. Ši informacija padeda greičiau nustatyti iškilusius sunkumus ir kuo skubiau ieškoti jų sprendimo.

Ateities planuose – sėkmingai panaudoti ES lėšas, pabaigti modernizuojamus pastatus, skatinti vietinį verslą, siekti, kad mokyklose vaikai būtų maitinami vietiniuose ūkiuose užauginta produkcija. Raginsime puoselėti šeimos tradicijas, glaudesni kartų bendradarbiavimą, puoselėsime gyventojų tautiškumą ir pilietiškumą. Visi darbai skirti tam, kad padarytume rajoną patrauklų gyventojams, svečiams ir turistams, kad būtų gera ir saugu čia gyventi ir svečiuotis, kad jaunimas neišvyktų, o pasilikytų gyventi čia – savo gimtajame krašte.

Mero pavaduotojas Gintautas SALATKA

Nuo 2015 metų esu mero pavaduotojas. Tris praėjusias kadencijas dirbau administracijos direktoriumi. Mano pagrindinės kuruojamos sritys – gyventojų sveikatos priežiūra, kultūra, tarptautinis bendradarbiavimas, žemės ūkis.

Siekiant pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą gyventojams, ypatingas dėmesys mūsų savivaldybėje skiriamas gydymo įstaigų modernizavimui. Įvairių projektų ir savivaldybės lėšomis atnaujinta Lazdijų ligoninės įranga ir patalpos, negalinti judėti arba turinti suvaržytas judėjimo galimybes pacientus jau galima transportuoti saugiai, patikimais liftais, padidintas gydymo veiksmingumas, pagerintos gydymo sanitarinės-higieninės ir personalo darbo sąlygos ir, žinoma, sumažintos ūkinio pobūdžio išlaidos. Nors praėjusiais metais Lazdijų ligoninė dirbo pelningai, tačiau, Vilniaus teritorinei ligonių kasai nepratęsus sutarties dėl finansavimo, nepa-

vyko išaugoti Akušerijos skyriaus. Dedame visas pastangas, kad būtų išaugoti ir visavertiškai veikti kiti ligoninės skyriai, o juose dirbantys aukštą kvalifikaciją turintys gydytojai suteiktų kokybiškas paslaugas mūsų rajono gyventojams. Vis dažniau mūsų rajono gydymo įstaigą pasirenka pacientai netgi iš kaimynės Lenkijos, su kurios medikais mūsų ligoninė glaudžiai bendradarbiauja.

Itin aktyvus kultūrinis gyvenimas, kurį skatina turininga Viešosios bibliotekos, Krašto muziejaus ir Kultūros centro veikla. Džiugina gausus būrys meno mėgėjų kolektyvų, kuriuos stengiamės ap rūpinti reikalingomis priemonėmis. Prioritetu laikome kolektyvų dalyvavimą Lietuvos dainų šventėse. Ypatingą dėmesį rajone skiriame tautiniam-pilietiniam auklėjimui, todėl vienu svarbiausių prioritetų laikome valstybinių švenčių minėjimą.

Pemai sėkmingai užbaigtas vienas daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimo etapas. Šiomet darbai tęsiasi. Iš viso modernizuota 19 daugiabučių namų. Šiuo metu atnaujinami penki. Dar viena prioritėtinė sritis – tarptautinių ryšių plėtra verslo ir kultūros mainų srityje. Šiomet mūsų savivaldybė pasirašė dvi naujas bendradarbiavimo sutartis – su Gruzijos Ambrolaūrio savivaldybe ir Ukrainos Baranivkos miesto savivaldybe. Su oficialiu vizitu mūsų rajono savivaldybėje lankėsi Švedijos Karalystės ambasadorė Lietuvoje. Su ja aptartos Švedijos verslininkų investavimo galimybės Lazdijų rajone. Bendras projektas įgyvendinamas su Turkijos Gebze miestu. Toliau plėtojami ryšiai ir bendradarbiavama su įvairiais Estijos, Norvegijos, Lenkijos, Baltarusijos ir Rusijos Kaliningrado srities miestais ir savivaldybėmis.

Administracijos direktorius Audrius KLĖJUS

Nuo 2015 metų dirbu administracijos direktoriumi. Palyginti su 2014-aisiais, 2015 metais savivaldybės biudžeto pajamų gauta 238,2 tūkst. eurų daugiau, o išlaidos sumažėjo 1024,9 tūkst. eurų. Daugiausia sumažėjo išlaidos bendrų valstybės paslaugų funkcijai, į kurią įskaičiuota savivaldybės skolinių įsipareigojimų vykdymas.

Taupant administravimui skiriamas lėšas, pertvarkytos kai kurios rajono ugdymo įstaigos. Gyventojams sujungtos dvi seniūnijos, persikirstyti kai kurie kaimai.

Mano svarbiausias tikslas šiame darbe – tarnauti paprastam žmogui, padedant dėti špresti jo kasdienes problemas. Todėl ypač daug dėmesio skiriu darbui su seniūnijomis, vaiko teisių apsaugos ir socialinių paslaugų teikimo kokybei gerinti. Siekdami spęsti socialines šeimų problemas, skatinome glaudų tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Mūsų iniciatyva buvo įvestas visą parą veikiantis nemokamas pagalbos vaikams telefonas. Juo paskambinę Lazdijų rajono savivaldybėje gyvenantys vaikai, jų artimieji, kaimynai, pažįstami ar kiti gyventojai gali pra-

nešti apie kylančią realią grėsmę vaiko sveikatai, gyvybei ar saugumui.

Praėjusiais metais pradėjus vykdyti perėjimo nuo institucinės globos prie globos šeimoje pertvarką, Lazdijų rajono savivaldybėje ypač intensyviai vykdoma globėjų (rūpintojų) paieška, rengiami globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paruošimo globai mokymai. Specialiai šiam darbui mūsų savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje įsteigti du etatai.

Administracijos direktoriaus pavaduotoja Justina GREBLIKAITĖ

Dirbti administracijos direktoriaus pavaduotoja 2015 metais atėjau iš administracijos kolektyvo. Vadovauju daugeliui komisijų ir darbo grupių, kuriose sprendžiami gyventojams aktualūs klausimai, koordinuoju savivaldybės administracijos Ūkio tarnybos darbą, esu atsakinga už savivaldybės administracijos vykdomus viešuosius pirkimus, kuruoju atliekų tvarkymo klausimus. Man patikėti ir rajono jaunimo reikalai.

Esame veiksmingiausiai atliekas rūšiuojanti savivaldybė regione. Toks geriausias rezultatas pasiektas suteikus gyventojams galimybę rūšiuoti ir kompostuoti atliekas jų susidarymo vietoje. Pavyko užtikrinti, kad viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų teikiama 100 proc. visiems savivaldybės gyventojams. Parengtas ir patvirtintas konteinerinių aikštelių, kurios bus įrengiamos prie daugiabučių namų, sąrašas. Šios aikštelės pakeis dabar esančius atvirose teritorijose pastatytus konteinerius. Jos bus rakinamos, aptvertos ir dengtos, kai kurios pusiau požeminės.

Priklausau Lazdijų rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybai, kurioje svarstome įvairius rajono jauniems žmonėms aktualius klausimus, ieškome kuo patrauklesnių jaunimo užimtumo formų. Jau septynerius metus Lazdijų mieste veikia Lazdijų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Jaunimo centras. Tai atvira jaunimo erdvė, kurioje sudaryta galimybė jaunų žmonių savirealizacijai. Šis centras šalyje žinomas kaip daugiausia laiko parą skiriantis darbu su jaunimu. Jaunimo centro darbuotojai kartu su jaunuoliais organizuoja ir vykdo įvairias pilietines akcijas svarbioms istorinėms datoms paminėti, protmūšių kovas, susitikimus su žinomais žmonėmis, vyksta filmų peržiūros, rengiamos parodos ir kt. Lazdijų rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos iniciatyva įsteigti jaunimo metų apdovanojimai, per kuriuos pagerbiami įvairiose veiklose pasižymėję ir rajono vardą garsinantys jauni žmonės. Skatinant jaunimo užimtumą jau ne vienus metus Lazdijų rajono savivaldybės įstaigose per viešųjų darbų programą vasaros atostogų metu įdarbinami mokiniai. Esame viena iš daugiausia jaunimo įdarbinančių savivaldybių Alytaus regione.

REGIONINĖJE KULTŪROS POLITIKOJE – DEŠIMTYS KLAUSTUKŲ?

Rugsėjo 7–8 d. Anykščiuose vyko kasmetiniai savivaldybių kultūros administratorių kvalifikacijos tobulinimo mokymai „Vadyba mene, menas vadyboje“ (nuotr.). Organizatoriai VšĮ Anykščių verslo informacinis centras ir asociacija „Kultūros savivaldos kolegija“ tęsia kultūros administratorių mokymus, kuriuose buvo aptariami naujausi kultūros politikai įtaką darantys norminiai dokumentai ir naujovės. Diskusijoje dalyvavo kultūros ministras Šarūnas Birutis, ministerijos Regionų kultūros skyriaus vyr. specialistė Jadvyga Lisevičiūtė, Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas Jonas Mickus.

ASOCIACIJA GAUSĖJA

Kaip pabrėžė Kultūros savivaldos kolegijos kanclerė Vilma Griškevičienė, asociacija „Kultūros savivaldos kolegija“ savanoriškumo principu vienija savivaldybių kultūros padalinių vadovus, kuriems perduota funkcija administruoti ir įgyvendinti savivaldybių kultūros politiką. Asociacijos veikloje vienas iš tolygios kultūros plėtros visoje valstybės teritorijoje tikslų – koordinuoti asociacijos narių veiklą realizuojant, ginant jų interesus ir atstovaujant jiems valstybės ir savivaldybių institucijose, sprendžiant atlyginimų klausimą.

Šiuo metu asociacija vienija 40 narių. Į asociaciją 2016 m. įstojo Ukmergės, Kelmės, Jurbarko rajonų, Šiaulių miesto ir Visagino savivaldybės.

REIKALINGOS REKOMENDACIJOS

Anykščiuose vykusiuose mokymuose V. Griškevičienė apžvelgė pastarųjų metų asociacijos veiklą. Vykusiuose asociacijos valdybos posėdžiuose buvo parengti siūlymai dėl šiuo metu rengiamo Kultūros centrų įstatymo. Kaip pabrėžė Kultūros ministerijos Regionų kultūros skyriaus vedėja Irena Seliukaitė, į šį įstatymą buvo bandyta sudėlioti rekomendacijas savivaldybėms dėl kultūros įstaigų tinklo formavimo: kiek kultūros

centrų, kokiais principais jie turėtų atsirasti. „Nors kiekviena savivaldybė savarankiškai sprendžia šiuos klausimus, bet patys savivaldybininkai teigia, kad sprendžiant kultūros klausimus būtų aiškiau orientuotis, jei būtų rekomendacijos. Tačiau ir teisininkai, ir Teisingumo ministerija į tai pažvelgė gana skeptiškai, įžvelgdami, kad tai yra kišimasis į savivaldos reikalus, – apie kultūros centrų įstatymo projektą kalba I. Seliukaitė. – Įstatymo projektas nesvarstomas, bet manau, kad Kultūros ministerija parengsime atskirą dokumentą – rekomendacijas.

Pasak I. Seliukaitės, mažėjant gyventojų skaičiui, keičiantis gyvenimo būdai, tam tikrų problemų kelia ir esamas kultūros centrų tinklas. Visose savivaldybėse pastebima, kad labai didelė kultūrai skiriamų lėšų dalis išleidžiama pastatams išlaikyti. „Tačiau ar visi tie pastatai tarnauja tam, vardan ko atsirado? Šiandien klausimo dėl vietos, kur gali skeistis kultūra, nėra. Yra mokyklos, bendruomenių ir daugiaviečiai centrai. Tad ar verta pinigų, kuriuos galima naudoti veiklai vystyti, naujiems projektams, išleisti pastatui, kuris kiaurus metus yra pustuštis, šildyti? Svarbu, kad vyktų kultūrinė veikla, o kokia iškaba ant pastato, kuriame vyksta renginiai, yra visiškai nesvarbu“, – pažymi I. Seliukaitė.

TRADICIJOS – Į BENDRĄ KATILĄ

Į seminarą susirinkę savivaldybių kultūros administratoriai kėlė klausimą ir dėl kultūrai skiriamų lėšų panaudojimo. Daug pastabų jie pareiškė Lietuvos kultūros tarybai dėl projektų vertinimo. Asociacijos narių teigimu, nesubalansuota kultūros finansavimo sistema, nesilaikoma taisyklių, pasigendama konkrečių ir įvairiapusių duomenų įvairiais pjūviais, dviprasmiškas vertinimas. Siūlyta kai kurias programas, kaip etnokultūra, kvalifikacijos kėlimas, gražinti Kultūros ministerijai. „Ir kultūros politikos įgyvendinimas negali būti paliktas tik konkursinės sėkmės atvejui“, – pabrėžė V. Griškevičienė. „Kiekvienas regionas turėtų išsiauginti bent po keletą festivalių, kurie sukurtų regiono ypatumą ir kad regionas nebūtų paliktas vien mėgėjiškai kultūrai, – sakė I. Seliukaitė. – Graži pradžia jau yra. Be Pažaislio festivalio, kuris pasiekė net atokiausius šalies kampelius, formuojasi ir kiti festivaliai. Tai ir Plungės Oginskio, ir Tytuvėnų festivalis. Labai vykęs projektas vystant regionų kultūrą yra Lietuvos kultūros sostinės projektas.“ I. Seliukaitės teigimu, tęstiniais projektams turi būti numatyti ir finansavimas.

Savivaldybių kultūros administratoriams abejonių kelia ir naujai besikuriantis viešosios įstaigos. Nereta jų sukuriama konkrečiam projektui, pasinaudojama pinigais ir baigia savo veiklą. Todėl pritaria minčiai, kad būtų finansuojami bent 3-4 metus veikiančių nevyriausybių organizacijų pateikti projektai. Mokymuose dalyvavę savivaldybių atstovai diskutavo ir apie pasirengimą Lietuvos šimtmečiui, kultūros įstaigų vadovų kadenciją, aptarė Muziejų ir Bibliotekų įstatymų įgyvendinimo problemas. Pabaigoje pakeliavo po Anykščių rajoną – apžiūrėjo menų inkubatoriaus patalpas, apsilankė Turizmo informacijos centre, traukinuku keliavo prie medžių lajų tako (nuotr.).

SŽ inf.

PRADĖJO DERLIAUS ŠVENČIŲ MARATONĄ ŠALYJĖ

Šalčininkiečius ir svečius sveikino Vilniaus edukologijos universiteto ansamblis „Šviesa“

Rugsėjo 11 d. Šalčininkų rajonas pradėjo per šalį jau vilnijantį derliaus švenčių maratoną. Mažu etnografiniu miesteliu virtęs Šalčininkų miesto parkas kvėpėjo duona, naminiai kepiniai, mėsos produktais ir kitais šį kraštą pristatančiais gardumynais, išaugintais vaisiais ir daržovėmis.

Tradicškai Derliaus šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo Šalčininkų šv. apaštalo Petro parapijos klebonas Vaclavas Volodkovičius kartu su kunigu Danieliumi Narkunu, kviesdami visus susirinkusiuosius pasimelsti už rajono žemdirbius ir gyventojų gerovę. Aukos liturgijos metu kiekvienos seniūnijos atstovai nešė duonos, vyno, derliaus aukas. Mišių metu klebonas V. Volodkovičius pašventino seniūnijų vainikus, simbolizuojančius gerą šių metų derlių.

Po pamaldų geriausiu šių metų ūkininku pripažintas Vitoldas Valiučko kartu su žmona Marija įteikė Šalčininkų rajono merui Zdzisławui Palevičiui šviežios duonos kepalą, iškeptą iš šiųmetinio derliaus. Kiek vėliau meras pasidalijo ja su šventės svečiais. „Duona – tai mūsų rajono žmonių didžiulis darbas, bet kartu ir svetingumas. Derliaus šventė Šalčininkuose – tai mūsų visų padėkos diena žemdirbiams, darbštiems rajono gyventojams. Žemdirbystė – pagrindinė mūsų verslumo šaka, todėl šventė tampa mūsų etnos, kultūros ir tradicijos dalimi“, – kalbėjo Z. Palevičius.

Gražus Derliaus šventės akcentas – puošnūs, turtingi darbščių seniūnijos žmonių sukurtais audeklais, nėriniais ir kitais darbais padabinti rajono seniūnijų kiemeliai, kuriuose buvo stengiamasi kiekvieną savitais patiekalais pavaišinti.

Levandų auginimą ir iš jų pagamintus odos gaiviklius bei kitokius kosmetikos gaminius pristatinėjo ir apie savo netradicinį verslą pasakojo Merkio aukštupio krašto bendruomenei atstovaujanti Aurelija Arlauskienė.

Derliaus šventė – tai ne vien ką užaugino žemė, bet ir tai, ką su-

Rajono meras Z. Palevičius duona dalijosi su susisikimo ministru R. Sinkevičiumi

kūrė žmogus. Baltosios Vokės seniūnas Genadijus Baranovičius tarp nuveiktų darbų džiaugiasi atstatyta pirtimi, atnaujinta sporto aikštele. „Kartu su bendruomene rengiame projektą ir tikimės gauti lėšų nedideliame moteliui, nes mūsų seniūnija, susisiekianti su Rudnios giria, turi puikias sąlygas turizmui plėtoti. Vis daugiau turistų dėmesio sulaukia mūsų parengti maršrutai, daugiau svečių pas mus apsilanko, bet neturime kur jų apgyvendinti“, – nuveiktais darbais ir planais dalijasi G. Baranovičius.

Kai užsukome į didžiuoliais pyragais gundantį Jašiūnų seniūnijos kiemelį, seniūnė Sofija Griaznova priiminėjo susisiekimo ministrą Rimantą Sinkevičių, o paklausta, gal pavyko dėl kokio kelio remonto susitarti, tik nusijuokė: „Mes jau anksčiau net dėl trijų kelių susitarėme.“ Išlydėjusi svečių seniūnė kalbą pradeda apie pernai naują gyvenimo etapą pradėjusį dvarą. Šiais metais dvaras jau nokina derlių – išaugęs lankytojų skaičius, padidėjusi dvare vykstančių renginių įvairovė.

Eišiškės ne tik gražiu kiemeliu, bet ir puikiu namuku svečius viliojo. Namukas – tai seniūnijoje įsikūrusios įmonės gaminys, puikiai tinkantis sode, įsikuriant vasaros poilsinę. „Šiomet daugiausia dėmesio skyrėme keliams. Paklojome 400 metrų asfalto, sutvarkėme apie 1,5 km žvyrkelių, – pasakoja seniūnas Miroslavas Bogdiunas. – Kol kas nepakankamai panaudojame ir kultūros paveldo. Ypač didelis yra žydų kultūros paveldas.“

Baigiamu sutaisyti keliu pasidžiaugia ir Dainavos seniūnijos seniūnas Stanislavas Vysockis.

Pakeliauti po Turgelių seniūniją kviečia seniūnas Voicėchas Jurgelevičius. „Daug dėmesio skiriame kultūros paveldui. Prieš kelerius metus turizmui pritaikėme Paulavos respublikos kompleksą. Dabar ši vieta – viena patraukliausių Šalčininkų rajone“, – pasakoja seniūnas, primindamas, kad XVIII amžiuje visoje Europoje garsi Paulavos respublika apėmė 3 tūkstančių hektarų plotą, turėjo savo konstituciją, pinigus, herbą, parlamentą, išdą, savišalpos kasą, mokyklą ir t. t. Jos prezidentas Povilas Bžostovskis šiose valdose panaikino lažą, žemę išdalijo valstiečiams ir įvedė išperkamąjį mokestį.

Labai gražia savo krašto gamta didžiujasi Poškonių seniūnas Rimantas Stočkus, todėl, pasak jo, stengiamasi kuo daugiau jį pritaikyti ir turistams, ir vietos žmonėms. „Dabar norime sutvarkyti bendruomenės centrą. Įrengti aikštelę, įvesti vandenį, įrengti, sutvarkyti vidų“, – sako seniūnas ir priduria: nors ir graži tradicija, kad seniūnijos rengia Derliaus šventę, bet gal tą privilegiją vertėtų perleisti ūkininkams ir bendruomenėms – tiems, kurių rankomis visos tos gėrybės užauginamos.

Šiomet Eišiškių vainikas laimėjo antrą vietą

Geriausias šių metų ūkininkas V. Valiučko kartu su žmona Marija įteikė Šalčininkų rajono merui Z. Palevičiui šviežios duonos kepalą

Lėvandų kiemelyje apie savo netradicinį verslą pasakojo Merkio aukštupio krašto bendruomenei atstovaujanti A. Arlauskienė su dukra Viktorija

Jašiūnų seniūnė S. Griaznova (kairėje) ir svečiams jašiūniškių moterų iškepti pyragai

Eišiškių kiemelyje svetingos seniūno M. Bogdiuno pagalbininkės Romo Gurklio nuotr.